

g. govornik nam je podal v daljšem govoru tej slovesnosti primeren razgled po širokem svetu, začeni pri sv. očetu v Rimu in končavi pri zasluženem porazu židovskih liberalcev na Dunaju. Gospod govornik je bil pohvaljen od naših zborovalcev, ki po letu nimajo mnogo časa, prebirati podrobnih poročil po naših časnikih.

Društveni tajnik, č. gospod vikar Friderik Kukovič, podal je potem letno poročilo o stanju in delovanju našega društva. Iz tega posnamemo, da šteje društvo 321 udov in da je vse važneje dogodke med letom skrbno zasledovalo. Tako je n. pr. izrazilo svetlemu cesarju z največjim spoštovanjem globoko sožalje pri smrti nadvojvode Karola Ludovika, za kar je prejelo v slovenskem jeziku spisano najvišjo zahvalo. Č. g. kaplan Šoba je poročal kot naš blagajnik, da društvena blagajnica nikakor ni prazna. Da bo pa društvo zamoglo si še več časnikov naročiti, se je zborovanje za par minut prekinilo, da je g. blagajnik spravil radovoljne doneske, ki so mu od vseh strani leteli v društveno blagajnico. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Z birmovanja v marenberški dekaniji.

Ni težavnejše dekanije, kakor marenberška. Letos od dne 28. junija do 6. julija so milostljivi knezoškof to dekanijo obiskali. Dne 27. junija so se ob 5. uri popoldne iz Maribora do Vuhreda pripeljali s poštnim vlakom. Na postaji so jih pričakovali marenberški dekan, vlč. g. Avg. Hecl, vuhredski župnik, remšniški, selniški, št.-peterski, mutški, in še več drugih duhovnikov in veliko ljudstva. — Ko so jih g. dekan lepo pozdravili in jim duhovnike predstavili, podali so se čez brod po droči Dravi proti Marenbergu, kjer jih je ponižno vsprejel trški zastop, na čelu mu župan g. Langer, vse uradništvo, šolska mladina z učitelji in ljudstvo. Podajo se naravnost v cerkev, kjer je bilo izpraševanje otrok. Otroci so prav lepo in glasno odgovarjali.

Drugi dan, dne 28. junija, je bila birma in izpraševanje odraslih, ki je tudi prav dobro izpadlo. Dne 29. junija je bila sv. birma na Muti, kjer so višjega pastirja tudi prav lepo vsprejeli. Cerkev in župnišče je lepo prenovljeno. Popoldne ob 4. pa so se nadpastir odpeljali na Pernice. To je župnija, ki leži 1060 m nad morskim površjem. Spremljali so jih selniški g. župnik. Po 3 urah hude in težavne vožnje so prišli na visoke Pernice, kjer je bilo še zvečer izpraševanje otrok. Drugi dan, dne 30. junija, bila je birma. Po sv. opravi predstavila sta se sp.-dravburški prošt, preč. g. Wakonig, in župnik iz Ojstrice, g. Hüttner, oba iz krške škofije. Kneza je to močno veselilo. Saj so se prijateljski pogovarjali z g. proštom, s katerim sta nekaj v Serajevu skupno kot vojaška kaplana služila. Iz vuzeniške dekanije so se predstavili škofu trbonjski župnik, g. Arzenšek. — Cerkev in farovž so v Pernicah lepo prenovili. Milostljivemu knezu se je tukaj prav dopadlo; večkrat so rekli besede: »De montibus salus, s hribov odrešenje.«

Ob 3. popoldne so se knezoškof odpeljali na gorskem vozičku z 2 konjema po lepen ravnem planinskem kolovozu skozi Mlake proti Soboti. Na celem potu sta dva moža voz držala, da se ni prevrgel, kajti tu pa tam je cesta vendar več ali manj snedena. Spremljali so škofa selniški, mutški in trbonjski župnik. Dve uri smo šli lepo po ravnem in pa v senci. Od Mlak gor pa je bila pot strma celo uro do Sobote, ki leži 1070 m visoko. Zvečer je bila navadna skušnjava otrok iz kršč. nauka. Tudi tukaj so otroci prav dobro odgovarjali,

kakor prej tudi v Pernicah in na Muti. Zvečer so pa goreli kresi. Bilo je tri videti kakor oltar, na katerem je v sredi Najsvetejše, na vsaki strani pa 10-20 sveč. To je bil čaroben prizor. — Pri sprejemu sta bila v Soboti tudi 2 župnika iz sekovške škofije, namreč g. Pišak iz Wiel-a in pa g. Fruhmann iz Št. Ožbalta nad Ivnikom. Drugi dan po sv. birmi pa se je predstavil knezu iz Št. Vincenca nad Ettendorfom na Koroškem gospod vitez Mullé. Ta gospod je bil škofov sošolec na celjski gimnaziji.

Ko smo še pri obedu sedeli, se je nebo prav sumljivo oblačilo, in ravno, ko smo se ob 3. iz Sobote poslovili, je bilo najhuje. Bila sta dva voza. Na prvem so se knez vozili, g. sekretarij, gg. ožbaldski, trbonjski inperniški na drugem. Peljali smo se, pa kakó! Konji so šli počasi. Dežnikov nismo mogli vseh razpetih imeti, ker je bil eden drugemu na potu, dež pa lil, da se je od zemlje kadilo. Cesta je bila nevarna; bilo se je bati, zdaj pa zdaj se zvrnemo v strašen prepad. Zavijali smo se v suknje, koce, pléte, v vse, kar smo gleštali, a vse ni pomagalo nič: v eni uri bili smo mokri do zadnje niti. Za sedeža smo imeli 2 žaklja, natlačena s slamo, ki pa sta se vedno premikala. Kadar smo si morali sedeža popravljati, tedaj nas je neštevilno vej, ki od dreves na cesto štrlijo, pošteno oklofutalo. Dežniki vej niso mogli obdržati, ker so bile pretežke. Zato smo se skrivali pred vejami, kakor jež, ki se zviije, kadar mu nesreča preti. Iz Sobote smo se peljali v globok jarek, Krumbah zvan; 300 m smo se se navzdol peljali, to je bilo tako navzdol, da sem mislil, zadnji del voza se bo vzdignil ter prekucnil na konje. Vendar smo bili srečni, zvrnili se nismo.

Ko smo se iz Krumbaha zopet navzgor kakih 300 m peljali proti Hadrniku, to je gora 1183 m visoka, in čez to smo morali, tedaj je dež malo ponehal. Mislili smo, zdaj pa že bo, megla pa je bila, kakor v noči. Toda nismo še imeli časa odkasljati se, kar se vlije zopet prav hudo in nas z novega premoči. Na Hadrniku pa je bril tak mrzel veter, da smo se tresli na vseh udih, zobje so nam kar šklepetali. In nič nismo mogli priti do Sv. Jerneja, kamor smo bili namenjeni. Dva moža smo srečali. Hitro ju vprašamo, kako daleč bi še bilo do Sv. Jerneja, a vsak je rekel: »Še dobro uro.« Nam se je to še silno veliko zdelo, pa pozneje smo še mi eno uro morali dodati. Vendar pri vseh nezgodah nam dobra volja ni ušla. Prišli smo potem vendar v 4^{1/2} uri v Št. Jernej. Lilo je še neprenehoma. Tukaj je pa začelo še bliskati in grometi. Videli nismo ničesar, z veliko silo smo našli župnišče, cerkve pa, ki je malo oddaljena, tisti večer nismo videli. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Pravila kmetijskega društva v Dobropoljah,

(registrovane zadrugé z omejeno zavezo.)

(Dalje.)

IV. Knjigovodstvo in računi.

§ 12. Zadrugne knjige se vodijo po določenih trgovskega prava. Vse poslovanje se ima vršiti po trgovinskih načelih. Nadzorstvo se ima o spolnjevanju teh predpisov vsako leto večkrat prepričati.

§ 13. Bilanca. — Koncem poslovnega leta, ki se strinja s kalendarčnim letom, se sestavi inventura in bilanca po trgovskih načelih; le-ta mora obsegati: A) aktiva, namreč: a) blagajnično stanje koncem leta v gotovini; b) vrednostne papirje po kurzu 31. grudnia; c) zadrugne terjatve, razvrščene po njih razni kakovosti;

nesigurne terjatve uvrstiti so le po njihovi veropodobni vrednosti, neizterljive so popolnoma izločiti; *d*) vrednost v zadružni zalogi nahajajočega se blaga po nakupni ceni s stroški vred; *e*) vrednost druge zadružne lastnine (oprave itd.), po odbitku primerne odpisa za obrabo; *f*) morebitno izgubo po zadnji bilanci; nadplačilo, ki je zgubo pokrilo. *B*) pasiva, namreč: *a*) zadružne dolgove razvrščene po njihovi kakovosti, brez ozira na njihovo zapalost; *b*) vplačane opravilne deleže članov; *c*) rezervni zaklad (društveno premoženje). *C*) dobiček ali zgubo. Načelstvo ima sestaviti letni račun in ga s svojimi predlogi o porabi dobička predložiti do 1. aprila nadzorstvu. Nadzorstvo pregleda in presodi letni račun in predloge načelstva. Če najde kake hibe ali če ima kake pomisleke, naznani jih načelstvu, ki ima priliko, račun ali predloge v zmislu nadzorstva popraviti. Potem sestavi nadzorstvo poročilo za občni zbor in je predloži načelniku do 30. aprila. Načelnik ima letni račun, bilanco, predloge, ki se hočejo o tem staviti občnemu zboru ter poročilo nadzorstva o tem od 10. maja dalje razpoložiti zadružnikom na vpogled in to v povabilu k občnemu zboru razglasiti.

§ 14. Poraba dobička. — Če letni sklep pokaže dobiček, naj se isti porabi nastopno: Najpreje so pokriti 5% obresti od na deleže vplačane svote. Če dobiček teh obrestij ne pokrije, je primanjkljaj v prihodnjih letih pokriti, tako dolgo, da se doseže povprečno 5% obrestavanje vplačane deležne svote na leto. Po pokritju teh 5% obrestij se steka ostali dobiček v rezervni zaklad tako dolgo, da isti doseže v § 9. določeno visočino. Kadar pa rezervni zaklad doseže v § 9. določeno visočino, steka se preostajoči dobiček v posebne rezerve (§ 10). Obresti se dejanski izplačajo le tistim zadružnikom, ki so delež popolnoma vplačali. Tistim pa, ki tega niso storili, se obresti le pripisujejo do popolnega pokritja deleža.

§ 15. Pokritje zgube. — Zguba, katero kaže bilanca, pokrije se najpreje iz posebne rezerve (§ 10). Če te ni, ali če ne zadostuje, porabi se v ta namen rezervni zaklad. Če tudi ta ne zadostuje, seže se na zadružne deleže; in če tudi ti ne zadostujejo, morajo zadružniki doplačati po meri svoje zakonite zaveze.

V. Razglasila zadruga.

§ 16. Razglasila v imenu zadruga izhajajo pod združno tvrdko in se podpisujejo po dveh udih načelstva.

§ 17. Javna razglasila zadruga se vršijo po jednokratnem objavljenju v dnevniku v Ljubljani izhajajočem. Načelstvu je svobodno, razglasiti vrhu tega še v drugih listih in zadružnikom — v posebno važnih slučajih — dostaviti posebna pismena obvestila. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 25. julija v Žalcu, Lipnici, Slov. Bistrici, Črmožišah pri Rogatecu in v Kozjem. Dne 27. julija v Ormožu, na Teharjih, Framu in pri Sv. Martinu pod Vurbergom. Dne 30. julija v Kostrivnici. Dne 31. julija v Konjicah, na Dolu, v Zagorju in Marenbergu.

Dopisi.

Iz Ribnice na Pohorju. (Ljudski shod), v lepih prostorih g. Fukshoferja in v navzočnosti c. kr. komisarja obhajan, se je vrlo dobro obnesel. Navdušene govore gospodov Robiča, Hribarja in dr. Gregoreca smo pazno poslušali. Še dolgo jih bomo pomnili. Vsprejete so bile iste resolucije, kakor v Račah. Zaradi nagodbe z Ogersko je vprašal g. Grubelnik: bi li ne škodovalo našemu trženju z lesom, ako bi se proti Madjarom napravila nekeganja colninska meja in colnina naložila na

naš les. Reklo se je, da se tega nam ni toliko bati, kakor Madjarom, ako mi njihovim pridelkom naložimo colnino. Oni potrebujejo naše lesovine bolj, kakor mi njihovo zrnje, moko, vino, živino itd. Oni so uničeni, naše kmetovalstvo pa rešeno, ker dobi pravične cene. Žuganje, da jim mi zapremo meje, bode tako silno, da Madjari gotovo odjenjajo od svoje ošabnosti. Že sedaj se govori, da so voljni 35% t. j. za 5% več doplačevati k skupnim stroškom. Sicer bi pa colnina na les zadelja tudi gališko lesovino, katere sedaj zavoljo refakcij največ gre na Ogersko in našo spodrinjava. Naši poslanci pa bodo gotovo ozirali se na vse koristi tudi na trženje z lesom in delali na to, da se odpravijo refakcije. Omenimo še, da je č. g. župnik Hrastelj predlagal, naj se izreče g. Robiču za njegovo delovanje najiskrenejša zahvala ter da ga hočemo zopet izvoliti v državni zbor. Navzoči pritrđijo z živio-klici. — Zelo ugajalo nam je, kar je g. Hribar poydarjal: slovenske otroke treba v ljudski šoli podučevati v jeziku, katerega že umejo, torej v slovenski materinščini. Vsi predmeti se naj učijo slovenski, tudi nemščina, sicer je vse zastoj. Slovensko šolstvo bi naj Slovenci imeli tako v svojih rokah, kakor Nemci nemško. Zato se deželni šolski svet naj razdeli v dva oddelka, v nemški in slovenski, in za deželnega šolskega nadzornika slovenskim šolam nastavi Slovenec! S trikratnim živio na svetlega cesarja bil je zanimivi ta ljudski shod sklenjen. Hvala vsem, ki so pripomagali k lepemu uspehu!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Okrajni šolski svet) gornjeradgonski je tukajšnjemu bralnemu društvu prepovedal v šolski izbi shranjevati svoje knjige in časopise, in tamkaj po nedeljah in praznikih k branju shajati se. Take nestrpnosti ne kažejo sosedni okrajni šolski sveti p. sv. lenarški, ptujski, ljutomerski proti bralnim društvom; tudi v teh okrajih imajo bralna društva svojo knjižnico večidel v šolski izbi, tamkaj udje časopise in knjige prebirajo, pa okrajni šolski sveti jih ne podijo iz šole. Ali bo menda s tem šola oskrunjena, če mladenič ali mož o šole prostih dnevih, po nedeljah in praznikih v šoli časnike in knjige prebira, se lika in izobrazuje? Okrajni šolski svet gornjeradgonski sili jurjevske farmane, naj šola povekšajo, ne dovoli pa, da se tam k branju shajajo. Daj, žrtvuj za šolo, pa tam kak časnik brati, nimaš pravice! Povekšajte šolo, se večno narekuje, pa naj nas zagotovi, da homo tudi učitelje za pomnožene razrede imeli. — Pri sosedni Kapeli je tudi silil okrajni šolski svet gornjeradgonski na razširjenje; razširili so šolo, pa imajo zdaj, kakor prej samo tri učitelje, dve sobi sta prazni. Pri nas sta dva učitelja in dve učiteljici, med temi eden pomožen učitelj in ena pomožna učiteljica, ki nikoli pripravnišča nista obiskovala. — Ko je letos na sprotoletje bila tukaj nastavljena definitivna učiteljica, so g. Pergerja, ki je dovršil pripravnišče, ima zrelostni izpit, ki je bil edini zmožen podučevati v telovadbi in v petju, porinili za začasno pomoč v Negovo, mi pa se moramo zadovoljiti z učiteljem in z učiteljico le tako za silo! Ko povekšamo šolo, še menda dobimo tretjega pomožnega učitelja! Ali je za Jurjevcane vse dobro?

Iz Griž pri Celju. (>Delavec< bogotajec). (Konec). Vidite, Suher, Dolinar, Kajtna, Šteflak in veliko drugih, ki ste se dali preslepiti od obljub socialnih demokratov, vidite, v kakšno društvo ste zašli! Ali še more kdo bolj očitno tajiti Boga in resničnost naše sv. vere, kakor >Delavec< z zadnjič zapisanimi besedami? Ali še morete tako lahkoverni biti in ne spoznati, da je to le golo slepilo, še se vam pravi: >Saj mi nismo zoper vero, mi le pravimo, da je vera privatna ali zasebna reč? Že te besede, namreč vera je privatna reč, so ne le neumne, marveč tudi bogotajske.